

CZU: 378.147

EFECTE FORMATIVE ALE MODELULUI PEDAGOGIC DE FORMARE A COMPETENȚEI DE SELF-MANAGEMENT AL ACTIVITĂȚII DE ÎNVĂȚARE LA STUDENȚI

*Lilia LAȘCU**Universitatea de Stat din Tiraspol*

Articolul prezintă implementarea și validarea experimentală a eficacității Modelului pedagogic de formare a competenței de self-management (MPFCSM) al activității de învățare la studenți – pe de o parte, și determinarea nivelului final de deținere a competenței de self-management al activității de învățare la studenții de azi – pe de altă parte. În acest context, sunt determinate criteriile de constatare a nivelului competenței de self-management al activității de învățare la studenți, sunt prezentați indicatorii de performanță privind aprecierea nivelului de formare a competenței nominalizate și elaborate instrumentele de constatare a nivelului final de deținere a competenței de self-management al activității de învățare la studenți. Articolul prezintă rezultatele studiului prelucrate statistic și analizate textual.

Cuvinte-cheie: *competență, self-management, activitate, activitate de învățare, formare, model pedagogic, criterii, indicatori.*

FORMATIVE EFFECTS OF THE PEDAGOGIC MODEL FOR THE TRAINING THE SELF-MANAGEMENT COMPETENCE IN STUDENTS' LEARNING ACTIVITY

This article presents the implementation and validation of the efficacy of the Pedagogical Model of Self-Management Competence (MPFCSM) learning activity on the one hand and the determination of the final level of self-management competency of the learning activity to students modern, on the other hand. In this context, the criteria for determining the level of competence of self-management of the learning activity of students are presented, as well the performance indicators regarding the assessment of the level of the nominated competence formation and the elaborated the tools for finding the final level of self-management competence learning activity to students are presented. The article gives the results of the study, statistically processed and textually analyzed.

Keywords: *competence, self-management, activity, learning activity, training, pedagogical model, criteria, indicators.*

Introducere

Scopul cercetării constă în implementarea și validarea experimentală a eficacității Modelului pedagogic de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenți (MPFCSMAÎS). În vederea realizării scopului anunțat am elaborat un Model pedagogic de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenți care a fost implementat timp de doi ani în cadrul cursului universitar „*Teoria și Metodologia dezvoltării vorbirii*” predat la Facultatea de Pedagogie a Universității de Stat din Tiraspol [1, p.66-67].

Metode de cercetare și eșantion

Pentru verificarea eficacității MPFCSMAÎS am organizat validarea acestuia. Metodele de cercetare aplicate în cadrul validării MPFCSMAÎS au fost: chestionarea, observația, analiza produselor activității studenților, prelucrarea statistică a rezultatelor experimentale (test statistic, T-Student). Unul dintre obiectivele studiului experimental a vizat diagnosticarea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți.

Determinarea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți s-a axat pe următoarele criterii:

✓ posedarea cunoștințelor de autoplanificare, autoorganizare, autoevaluare și autoconsiliere a activității de învățare ce vizează identificarea scopului de învățare, proiectarea activității, executarea acțiunilor și obținerea rezultatului;

✓ demonstrarea capacităților/aptitudinilor de autoplanificare, autoorganizare, autoevaluare și autoconsiliere a activității de învățare axate pe identificarea/ acceptarea unui scop de învățare, proiectarea activității și executarea acțiunilor în obținerea rezultatului personal exprimat într-o schimbare comportamentală de calitate;

✓ manifestarea atitudinii reactualizate și valorificate inedit într-un proces continuu de autoplanificare, autoorganizare, autoevaluare și autoconsiliere orientate spre identificarea unui scop de învățare, proiectarea și executarea acțiunilor relevante pentru înregistrarea unui rezultat personal exprimat într-o schimbare comportamentală de calitate [3, p.334-335].

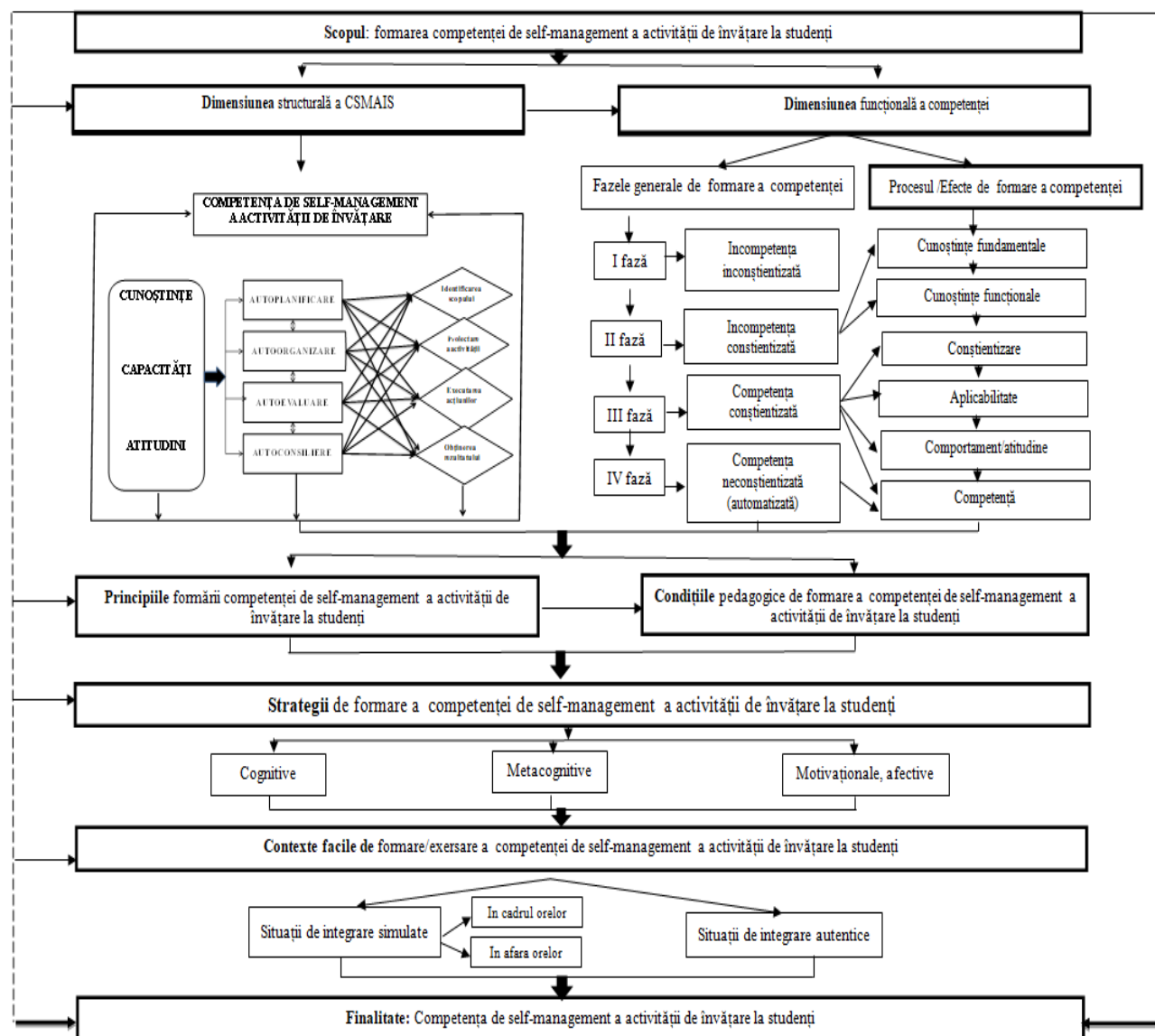

Fig.1. Modelul pedagogic de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenți.

Pentru diagnosticarea nivelului deținerii CSM a activității de învățare la studenți au fost aplicate două instrumente practice: Chestionarul (alcătuit din 20 de întrebări) și Fișa de observație (ce cuprinde 20 de indicatori/descriptori de performanță) [3, 337-339].

Eșantionul experimental a cuprins 104 studenți, ciclul I, dintre care 52 de studenți au constituit *grupa experimentală (GE)* și 52 de studenți au alcătuit *grupa de control (GC)*.

Rezultate și discuții

Rezultatele studiului au fost analizate în baza indicatorilor raportați la criterii, ceea ce a condus la determinarea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți. În baza acestora au fost determinate *nivelurile* de deținere a CSM al activității de învățare la studenți: nivelul înalt; mai sus de mediu; mediu; mai jos de mediu; jos, ce sunt prezentați în Tabelul 1 [2, p.58-59].

Tabelul 1

Indicatori de performanță pentru aprecierea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți

Funcțiile managementului	NIVELUL CUNOȘTIINTELOR, CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR VIS-À-VIS DE ELEMENTELE ACTIVITĂȚII DE ÎNVĂȚARE				
	Înalt	Mai sus de mediu	Mediu	Mai jos de mediu	Jos
PLANIFICARE	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează foarte mult scopul activității de învățare independente într-o manieră originală -planifică independent scopul activității de învățare -elaborează planul propriei activități de învățare respectând dimensiunea structurală a activității de învățare -manifestă curiozitate sporită în cadrul propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează mult scopul activității de învățare independente -planifică independent scopul activității de învățare -elaborează planul propriei activități de învățare -manifestă multă curiozitate în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează scopul activității de învățare independente, cu unele confuzii -planifică independent scopul activității de învățare după un model -elaborează planul propriei activități de învățare în baza unui suport schematic -manifestă curiozitate scăzută în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează foarte puțin scopul activității de învățare independente -planifică eronat scopul propriei activități de învățare în baza unui model -elaborează planul propriei activități de învățare, după un model dat/concret -manifestă curiozitate și dorința de explorare doar la îndemnul altui subiect 	<ul style="list-style-type: none"> -nu conștientizează scopul activității de învățare independente -planifică eronat scopul propriei activități de învățare chiar și în cazul ofertei de sprijin -elaborează incorect planul propriei activități de învățare - nu manifestă curiozitate în activitatea de învățare independentă
ORGANIZARE	<ul style="list-style-type: none"> -utilizează și îmbină optim diverse strategii de învățare independentă -realizează conexiuni originale inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare -manifestă trăiri afective pozitive intensive în cadrul activității de învățare independente 	<ul style="list-style-type: none"> -utilizează strategii de învățare independentă -realizează conexiuni inter-, intra-disciplinare în cadrul propriei activități de învățare -manifestă trăiri afective pozitive în cadrul activității de învățare independente 	<ul style="list-style-type: none"> -utilizează cu sprijin strategiile de învățare independentă -realizează conexiuni inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare cu unele dificultăți -manifestă trăiri emoționale: neîncredere, afectivitate instabilă 	<ul style="list-style-type: none"> -utilizează cu dificultăți strategiile de învățare independentă -realizează numeroase erori evidente în stabilirea conexiunilor inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare -manifestă trăiri afective negative în cadrul activității de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -utilizează inadecvat strategiile de învățare independentă -nu realizează conexiuni inter-, intra- și transdisciplinare în cadrul propriei activități de învățare -manifestă indiferență în cadrul activității de învățare independentă
EVALUARE	<ul style="list-style-type: none"> - corect conștientizează rezultatul propriei activități de învățare -evaluează autonom și corect corectitudinea determinării scopului activității de învățare -determină metodologia de evaluare a propriei activități de învățare -interpretează fundamentat și corect rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează obiectiv rezultatele propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează rezultatul propriei activități de învățare -evaluează independent nivelul real al scopului activității de învățare -interpretează adecvat rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează independent rezultatele propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -concepe confuz rezultatul propriei activități de învățare cu unele neclarități/confuzii -evaluează cu dificultăți realizarea scopului activității de învățare independente -interpretează vag rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează rezultatele propriei activități de învățare cu unele ezitări 	<ul style="list-style-type: none"> -conștientizează foarte puțin rezultatul propriei activități de învățare -evaluează real scopul activității de învățare independente în baza unui suport schematic -interpretează cu erori evidente rezultatele propriei activități de învățare -autoevaluează foarte puțin și rar rezultatele propriei activități de învățare 	<ul style="list-style-type: none"> -nu conștientizează rezultatul propriei activități de învățare -evaluează incorect scopul activității de învățare independente -interpretează confuz rezultatele propriei activități de învățare -nu autoevaluează rezultatele propriei activități de învățare
CONSILIERE	<ul style="list-style-type: none"> -știe să manifeste automotivație pentru activitatea de învățare independentă -organizează, selectează și adaptează creativ spațiul, gestionează timpul și se autoorganizează pentru activitatea de învățare independentă -manifestă inteligență emoțională ridicată în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -cunoaște mecanismele de automotivație pentru activitatea de învățare independentă - organizează spațiul și gestionează eficient timpul activității de învățare independentă - manifestă inteligență emoțională în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -cunoaște vag mecanismele de automotivație pentru activitatea de învățare independentă -organizează spațiul și gestionează neeficient timpul activității de învățare independentă - manifestă inteligență emoțională scăzută în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -diferențiază cu dificultăți mecanismele de automotivație specifice activității de învățare independentă -organizează incorect spațiul și gestionează ineficient timpul activității de învățare independentă -manifestă inteligență emoțională scăzută în activitatea de învățare independentă 	<ul style="list-style-type: none"> -nu manifestă automotivație în activitatea de învățare independentă -nu se implică în organizarea spațiului și în gestionarea timpului activității de învățare independentă -nu manifestă inteligență emoțională în activitatea de învățare independentă

În vederea validării Modelului pedagogic de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenți ne-am propus să comparăm rezultatele studiului constatativ cu cele de control. Datele experimentale obținute privind diagnosticarea nivelului deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenții din grupa experimentală (GE) și la cei din grupa de control (GC) au fost prelucrate și interpretate statistic fiind aplicat testul t – Student, adică compararea a două medii eșantioane mai mari, $n > 30$, unde $Z \geq 2,00$, pentru $p = 0,05$, $Z \geq 2,678$, pentru $p = 0,01$, $Z \geq 3,50$, pentru $p = 0,001$ [4]. Interpretarea datelor experimentale a permis plasarea subiecților pe cinci niveluri: foarte mult/înalt; mult/măi sus de mediu; puțin/mediu; foarte puțin/măi jos de mediu; deloc/jos. Datele comparative privind nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenții din grupa de control (experimentul constatativ și de control) sunt prezentate în Tabelul 2 și în Figura 2.

Tabelul 2

Nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenți (grupa de control)

Niveluri	<i>Nivel înalt</i>	<i>Nivel mai sus de mediu</i>	<i>Nivel mediu</i>	<i>Nivel mai jos de mediu</i>	<i>Nivel jos</i>
	%	%	%	%	%
Experimentul constatativ	15,67	45,67	31,83	5,29	1,54
Experimentul de control	2,69	55,96	40,86	0,48	0
<i>t</i>	2,35	2,49			
<i>p</i>	0,05	0,05			

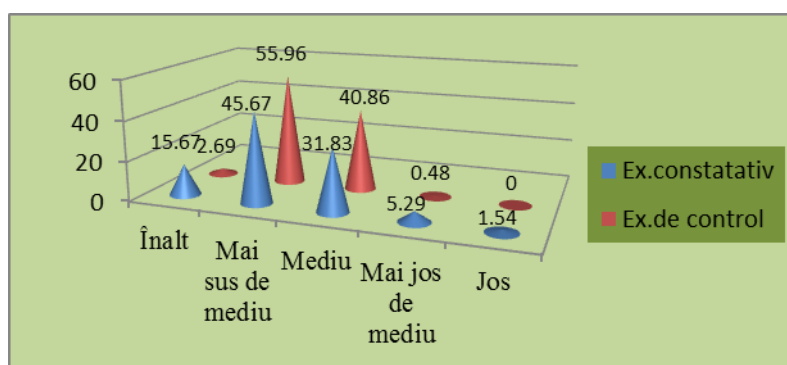

Fig.2. Rezultatele comparative privind deținerea FCSMAI la studenți (grupa de control).

Rezultatele experimentale obținute privind nivelul deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenți permit a constata că numărul studenților din grupa de control nu a suferit schimbări esențiale. Rezultatele prezentate evidențiază evident această dinamică lentă. Astfel, schimbări în numărul studenților s-au înregistrat la nivel mai sus de mediu, mediu cu o creștere nesemnificativă. Rezultatele comparative privind nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenții din grupa experimentală (experimentul constatativ și de control) sunt prezentate în Tabelul 3 și Figura 3.

Tabelul 3

Nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenți (grupa experimentală)

Niveluri	<i>Nivel înalt</i>	<i>Nivel mai sus de mediu</i>	<i>Nivel mediu</i>	<i>Nivel mai jos de mediu</i>	<i>Nivel jos</i>
	%	%	%	%	%
Experimentul constatativ	16,92	43,75	32,31	6,44	0,58
Experimentul de control	23,17	67,31	8,08	1,53	0
<i>t</i>		2,49	3,23		
<i>P</i>		0,05	0,01		

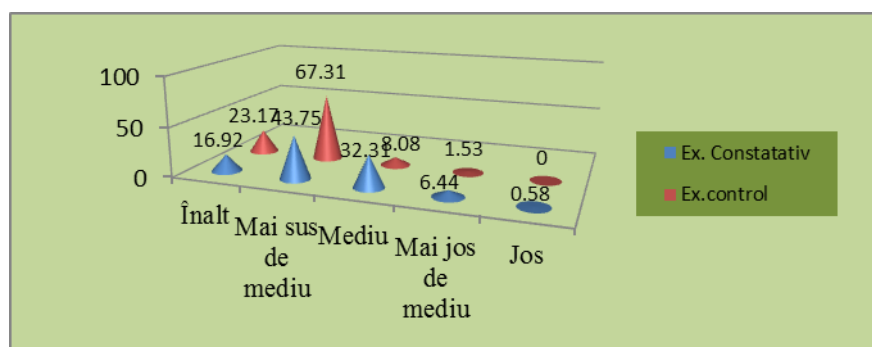

Fig.3. Rezultatele comparative a privind deținerea FCSMAÎ la studenți (grupa experimentală).

Rezultatele experimentale privind deținerea CSM al activității de învățare la studenții din grupa experimentală au înregistrat o dinamică evidentă. A devenit destul de observabilă mobilitatea studenților la nivel mai sus de mediu. Datele prezentate denotă că în grupa experimentală se înregistrează o creștere semnificativă a valorilor ($t=2,49$, la $p=0,05$) la nivelul mai sus de mediu și ($t=3,23$, la $p=0,01$) la nivelul mediu.

Interpretarea datelor experimentale în baza aplicării fișei de observație a permis plasarea subiecților pe o scală cu cinci niveluri: 5 – foarte mult; 4 – mult; 3 – puțin; 2 – foarte puțin; 1 – deloc. Rezultatele comparative privind nivelul deținerii CSM a activității de învățare la studenții din grupa de control (experimentul constatativ și de control) sunt prezentate în Tabelul 4 și în Figura 4.

Tabelul 4

Nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenți (grupa de control)

Niveluri	5	4	3	2	1
	%	%	%	%	%
Experimentul constatativ	7,6	33,17	46,73	12,21	0
Experimentul de control	4,42	59,33	33,85	2,4	0
<i>t</i>		2,79			
<i>p</i>		0,01			

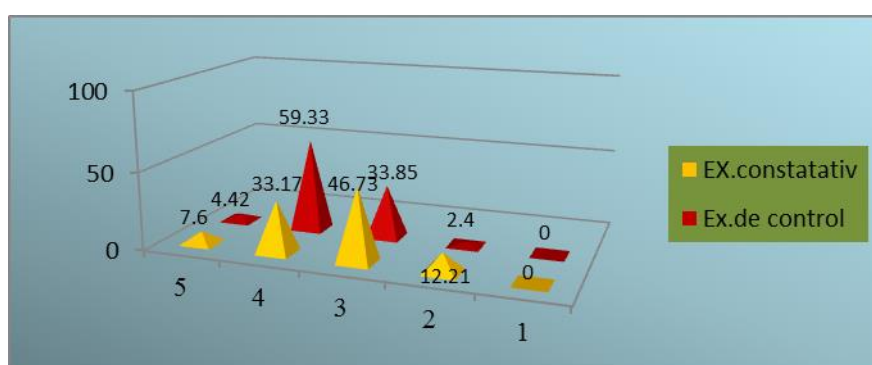

Fig.4. Rezultatele comparative privind deținerea FCSMAÎ la studenți (grupa de control).

Comparând rezultatele obținute pentru fiecare nivel de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenții din grupa de control constatăm înregistrarea unui progres dinamic, cu evoluție lentă. Datele prezentate denotă o creștere a valorilor medii în grupa de control, însă această creștere este nesemnificativă ($t=2,79$, la $p=0,01$). Analiza comparativă a rezultate privind nivelul deținerii competenței de self-management al activității de învățare la studenții din grupa experimentală (experimentul constatativ și de control) sunt prezentate în Tabelul 5 și în Figura 5.

Tabelul 5

Nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenți (grupa experimentală)

Experimentul	Niveluri	5	4	3	2	1
	%	%	%	%	%	%
Experimentul constatativ		2,69	28,75	50,67	17,41	0
Experimentul de control		18,87	66,05	14,6	0,48	0
<i>t</i>		2,76	4,11	4,25	3,17	
<i>p</i>		0,01	0,001	0,001	0,01	

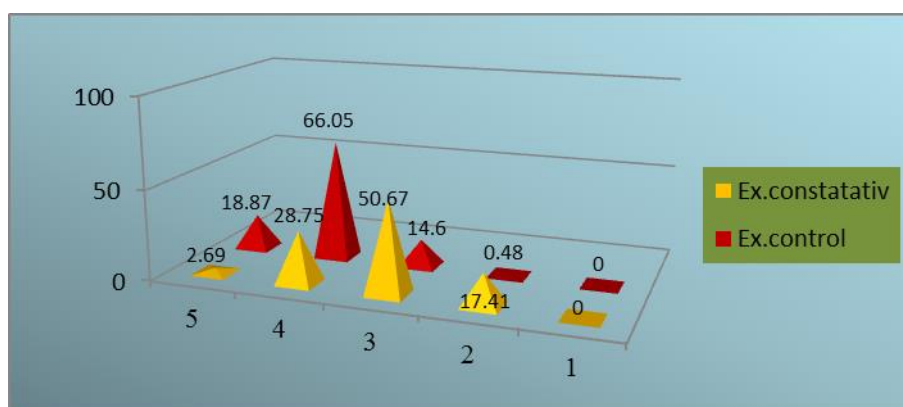

Fig.5. Rezultatele comparative privind deținerea FCSMAÎ la studenți (grupa experimentală).

Datele prezentate denotă că în grupa experimentală se înregistrează o creștere semnificativă a valorilor medii pentru nivelul foarte mult ($t=2,76$, la $p=0,01$), mult ($t=4,11$, la $p=0,001$), puțin ($t=4,25$, la $p=0,001$) foarte puțin ($t=3,17$, la $p=0,01$). Rezultatele obținute permit să afirmăm că competența de self-management al activității de învățare la studenții din grupa experimentală reprezintă rezultatul intervențiilor pedagogice. Rezultatele comparative privind nivelul deținerii CSM al activității de învățare la studenții din ambele grupuri experimentale au demonstrat eficacitatea și funcționalitatea Modelului pedagogic de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenți.

Concluzii

Analiza conținuturilor expuse anterior ne permit a deduce următoarele concluzii:

1. Modelul pedagogic de formare a competenței de self-management (MPFCSM) al activității de învățare la studenți reprezintă un construct ideatic, care reflectă interconexiunea dinamică dintre activitatea de învățare în mediul academic, pe de o parte, și evoluția formării competenței de self-management, precum și a fazelor de formare a competenței de self-management/contextelor facile de formare/exersare a competenței de self-management, pe de altă parte.
2. Normarea acțiunilor derivate din Modelul pedagogic de FCSMAÎS au fost direcționate de sistemul principiilor didacticii postmoderne și de condițiile pedagogice derivate din acestea, care eficientizează formarea competenței de self-management al activității de învățare.
3. Implementarea Modelului pedagogic s-a realizat în baza unor repere metodologice, orientate spre formarea competenței de self-management al activității de învățare la studenți, plenar și concomitent asigurând evoluția firească a însușirii fiecărui element al competenței nominalizate anterior și interconexiunea lor, pe de o parte, precum și joncțiunea elementelor raliat la fazele generale de formare a competențelor, pe de altă parte.
4. Rezultatele experimentului pedagogic au demonstrat eficacitatea utilizării strategiilor (cognitive, meta-cognitive, motivațional-afective) în situații de integrare simulate (în cadrul orelor, în afara orelor), precum și în situații de integrare autentică.

Referințe:

1. LAȘCU, L. Fundamentarea conceptuală a modelului pedagogic de formare a competenței de self-management al activității de învățare la studenți. În: *Învățământul superior: tradiții, valori, perspective. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională*. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2018, p.61-68.
2. LAȘCU, L. Metodici de diagnosticare a nivelului competență de self-management al activității de învățare la studenți. În: *Materialele Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională „Monitorizarea cunoașterii axată pe obținerea performanțelor”*. Chișinău: UST, DGETS, LT, „Orizont”, 2016, p.8.
3. LAȘCU L., BOTNARI V. Competența de self-management al activității de învățare la studenți – prioritate actuală a învățământului academic. În: *Acta et Commentationes, Științe ale Educației*, 2015, nr.2 (7), p.4-13.
4. http://statisticasociala.tripod.com/teh_par.htm (Testele parametrice t și z) (Accesat: 02.09.2015)

Date despre autor:

Lilia LAȘCU, doctorandă, Universitatea de Stat din Tiraspol.

E-mail: lilok_uk@mail.ru

Prezentat la 24.10.2018